

PARTEA a IV-a: PREZENTAREA MĂSURILOR

"Evaluatorii consideră ca nevoile de resurse și măsuri care pot fi folosite pentru soluționarea problemelor identificate nu sunt nici evidențiate, nici cuantificate. În același timp însă, analiza SWOT a evidențiat următoarele nevoi de:

- A oferi persoanelor care părăsesc agricultura, training adecvat în dezvoltarea de afaceri noi și de oportunități de angajare;
- A sprijini persoanele care rămân în sector de a-și crește veniturile prin creșterea eficienței, prin dobândirea de cunoștințe și transfer de tehnologie;
- A dezvolta competitivitatea din sectorul agroalimentar prin încurajarea investițiilor în sectoare și produse noi;
- A dezvolta sectorul agroalimentar să-și crească valoarea adăugată;
- A promova inițiativele prietenoase cu mediul și conservarea ;
- A ridica gradul de conștientizare a fermierilor cu privire la problemele de mediu;
- A încuraja și facilita diversificarea fermelor spre activități neagricole, a turismului de exemplu;
- A îmbunătăți furnizarea de servicii în mediul rural, în special în zonele cel mai puțin accesibile;
- Dezvoltare a satelor;
- A crea locuri de muncă în mediul rural;
- A încuraja parteneriate locale.

Rezultatele scontate ale PNDR sunt:

- un sector agricol mai competitiv, bazat pe cunoștințe, care să folosească tehnologii noi și să se concentreze pe piețele în dezvoltare;
- un sector agricol și alimentar mai competitiv, care să se concentreze pe valoare adăugată și pe inovație pentru produsele destinate pieței interne și externe;
- o agricultură prietenoasă cu mediul;
- diversificarea activităților agricole în vederea furnizării de produse și servicii pentru locuitori și turiști;
- crearea de noi afaceri bazate pe rural, care să răspundă noilor piețe;
- servicii îmbunătățite și infrastructura rurală care să sprijine economia."

Sursa: PNDR 2007 – 2013 iulie 2011

Măsura: 112 Instalarea tinerilor fermieri

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției:

Obiective generale

- Îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă;
- Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Obiective specifice

Creșterea veniturilor exploatațiilor conduse de tinerii fermieri.

Obiective operaționale

Creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca șefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Descrierea intervenției -domeniul de acoperire al măsurii:

- Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- Adaptarea producției la cerințele pieței;
- Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare

Beneficiari:

a) Au vârsta sub 40 de ani și se instalează pentru prima dată în exploatațiile agricole, ca și conducători (șefi) ai exploatației;

- detine o ferma de semi-subzistentă;
- detine o exploatație agricolă într-o zonă defavorizată;
- are în proprietate exploatația agricolă ;
- face parte dintr-o formă asociațivă, recunoscută conform legislației în vigoare; accesează o măsură de agromediu.

b) Detin sau se angajează să dobândească competențe și calificări profesionale în raport cu activitatea pe care urmează să o desfășoare:

- absolvent de liceu sau de școală profesională/școală de arte și meserii în domeniul agricol, veterinar și economic cu profil agricol;
- absolvent de liceu care prezintă un certificat de calificare sau un certificat de absolvire a unui

curs de formare de minim 150 de ore în domeniul agricol.

c) Prezintă un Plan de afaceri pentru dezvoltarea activităților agricole din cadrul exploatației,

d) Sunt membri ai familiei de fermier, care au lucrat mai mult de 50% din timpul lor de lucru în cadrul fermei (nu neapărat în ferma familiei de fermier) cu cel puțin 12 luni înainte de instalarea sa pe cont propriu.

Precizări privind acțiunile eligibile :

Rezumatul cerințelor Planului de afaceri

Pentru acordarea sprijinului prin această măsură Planul de afaceri trebuie să cuprindă:

- O scurtă descriere a situației curente;
- Obiectivele restructurării;
- Detalierea investițiilor necesare pentru atingerea obiectivelor, inclusiv date tehnice, parte desenată, dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și autorizațiile, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Schimbarile de management solicitate;
- Pregătirea profesională solicitată;
- Tipul și cantitatea produselor obținute în timpul și după restructurare, inclusiv oportunitățile de piață;
- Demonstrarea viitoarei viabilități economice: costuri, venituri și cheltuieli realizate;
- Elemente referitoare la mediu;
- Evaluarea principalelor riscuri;
- Graficul de timp pentru restructurare, inclusiv obiective și etape.

Planul de afaceri trebuie să includă detalii privind investițiile care se realizează demonstrând că cel puțin 30% din sprijinul acordat va fi investit pentru realizarea conformității cu standardele comunitare, modernizarea și dezvoltarea exploatației, astfel:

- construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzându-le și pe cele pentru protecția mediului;
- achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate;
- achiziționarea de animale și după caz a cotei de producție;
- plantarea și replantarea plantelor perene;
- achiziționarea de teren pentru activități agricole.

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Finanțare:

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri va fi acordat sub formă de primă, în două tranșe. Beneficiarul trebuie să demonstreze la data ultimei verificări că dimensiunea fermei este de peste 10 UDE și a crescut cu minim 4 UDE de la data adoptării deciziei individuale de acordare a sprijinului de instalare a tânărului fermier.

Sprijinul pentru instalare este de 12.000 Euro pentru o exploatare agricolă cu dimensiunea minimă de 6 UDE, iar peste această dimensiune sprijinul pentru instalare poate crește cu 4.000 Euro/1 UDE dar nu va putea depăși 40.000 Euro/exploatare.

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : A – beneficiari privati :100%

M112	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	4	40.000	160.000	128.000	32.000	0
Total	4	40.000	160.000	128.000	32.000	0

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numarul total de tineri fermieri sprijiniti	1
	• din care femei	3
	• din care tineri sub 40 de ani	
	• numarul de fermieri care fac investiții în instalațiile de producere a energiei electrice din surse regenerabile	1
	• numar de fermieri care apeleaza măsuri de agro-mediu	2
	• forme asociațive	1
Rezultatul	Creșterea valorii adaugate brute în fermele care beneficiaza de sprijin	

Corelarea cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri

Sprijinul acordat este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa I (111 "Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe", 121 "Modernizarea exploatațiilor agricole", 125 "Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii; 141 "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență" și "143 "Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori") și din Axa II.

Sprijinul acordat prin aceasta măsură este complementar acțiunilor prevăzute în Fondul Social European (FSE)

Măsura :121 Modernizarea exploatașilor agricole

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de noi produse agricole și forestiere competitive;
- Adaptarea întreprinderilor la noile standarde comunitare atât în etapa de procesare cât și în cea de distribuție a produselor obținute;
- Îmbunătățirea veniturilor întreprinderilor sprijinite prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole;
- Creșterea valorii adăugate a produselor forestiere precum și a eficienței economice a activității micrintreprinderilor, prin dezvoltarea și modernizarea echipamentelor, proceselor și tehnologiilor de prelucrare.
- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calitatii producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Adaptarea exploatașilor la standardele comunitare;
- Creșterea veniturilor exploatașilor agricole sprijinite;
- Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii:

- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatașilor agricole;
- Creșterea calitatii produselor obținute și diversificarea producției agricole;
- Promovarea producerii și utilizării durabile de energie, inclusiv energie din surse regenerabile în cadrul fermei;
- Inițierea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt (pană la 5 ani) și regenerare pe cale vegetativă (lastări, drajoni etc.), cum ar fi culturile de plop, salcii, salcâmi etc., în scopul producerii de energie regenerabilă;
- Creșterea competitivității produselor agricole prin promovarea procesării inclusiv a produselor tradiționale la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora

Beneficiari:

Privati : fermieri, persoane fizice autorizate, asociații

Precizări privind acțiunile eligibile :

Acțiuni imateriale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

-taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

(maxim 8% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede și construcții, și maxim 3 cazuri în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);

Acțiuni materiale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

- Inițierea plantatiilor de pomi, arbusti fructiferi și capsuni;
- Inițierea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbusti, alți arbori;
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
- Investiții pentru inițierea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă;
- Investiții în apicultură, cu excepția celor realizate prin Programul Național Apicol;
- Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei, cuprinzând
- Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;

Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR +contribuție publică națională): A – beneficiari privați: 40%+10 %

M121	Nr. proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	2	45.000	90.000	28.800	7.200	54.000
Total	2	45.000	90.000	28.800	7.200	54.000

Indicatori

Tip de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar de exploatații care primesc sprijin pentru investiții	1
	Impartit în funcție de:	
	– Femei	1
	– Categoria de vârstă a beneficiarului (<40ani)	
Rezultat	Numar de exploatații care realizează /introduc noi produse și/sau noi tehnologii	1
Tip de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar de exploatații de semi-subzistență sprijinite	1

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Tip de indicator	Indicator	Tinta 2011 – 2013
	Numar de exploatații sprijinite aparținând membrilor fermelor asociațive	1
	Numar de forme asociațive sprijinite	1
	Numar de exploatații care produc și utilizează energia regenerabilă	1
Rezultat	Numar de exploatații care indeplinesc standardele comunitare, ca urmare a sprijinului	1
	Promovează acțiunile de cooperare	1
	Parteneriate sprijinite	1
	Conserva biodiversitatea și mediul	1

Sursa: PNDR 2007-2013 iulie 2011

Criteria de selecție propuse de către GAL:

- Exploatații din sectoare prioritare, în ordinea de prioritați :
- Sector vegetal: legume, plantații de arbuști cu ciclu scurt de viață și regenerare pe cale vegetativă, plantații de plante tehnice și plante medicinale, pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, culturi de câmp.
- Sector de creștere a animalelor: ovine și caprine, bovine pentru lapte, pasari, albine, porcine.
- Exploatații agricole de semi-subzistență .
- Solicitantul este membru al unei forme asociațive recunoscute .
- Exploatația agricolă nu a mai beneficiat de sprijin pentru același tip de investiție.
- Exploatația agricolă acționează în agricultură ecologică.
- Exploatația agricolă deținută de fermier cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii proiectului.

Exemple de proiecte:

Ferme de creștere a bovinelor pentru lapte și carne
Ferme de creștere a ovinelor și caprinelor
Ferme de creștere a suinelor
Amenajare sere și solară
Culturi de plante tehnice
Culturi de plante medicinale
Culturi de arbuști cu ciclu scurt de viață și regenerare pe cale vegetativă
Ferme de creștere a animalelor în agricultură ecologică
Culturi vegetale în agricultură ecologică

Complementaritate

"Liniile de demarcare pentru evitarea dublei finanțari sunt prezentate la punctul 5.2.5 din PNDR.

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri poate fi completat în mod direct cu sprijinul acordat prin măsurile 111 "Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe și 143 "Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori".

De asemenea, sprijinul acordat prin măsura este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa I (123 "Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere", 142 "Inițierea grupurilor de producători", 125 "Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii", 112 "Instalarea tinerilor fermieri", 141 "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență"), Axa II, Axa III și Axa IV LEADER.

Sprijinul acordat acestei măsuri este complementar acțiunilor finanțate prin alte fonduri europene:

- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR);
- Fondul de Coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Corelarea măsurii cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri va avea un efect pozitiv atât asupra modernizării sectorului productiv, cât și asupra filierelor de comercializare a produselor agricole și a protecției mediului înconjurător. "

Sursa: PNDR 2007 – 2013 iulie 2011

Măsura:123 Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de noi produse agricole și forestiere competitive;
- Adaptarea întreprinderilor la noile standarde comunitare atât în etapa de procesare cât și în cea de distribuție a produselor obținute;
- Îmbunătățirea veniturilor întreprinderilor sprijinite prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole;
- Creșterea valorii adăugate a produselor forestiere precum și a eficienței economice a activității microîntreprinderilor, prin dezvoltarea și modernizarea echipamentelor, proceselor și tehnologiilor de prelucrare

Descrierea intervenției-domeniul de acoperire al măsurii:

- Dezvoltarea de noi produse, procese și tehnologii;
- Promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Adaptarea la cerințele pieței, în funcție de resursele locale precum și deschiderea de noi oportunități de piață;
- Promovarea investițiilor pentru producerea biocombustibililor;
- Promovarea de investiții pentru respectarea standardelor comunitare;
- Creșterea productivității muncii în sectorul agro-alimentar;
- Aplicarea măsurilor de protecția mediului, inclusiv măsuri de eficiență energetică;
- Creșterea numărului de locuri de muncă și a siguranței la locul de muncă.

Beneficiari:

Privati : IMM, forme asociațive, persoane fizice autorizate

Precizări privind acțiunile eligibile :

Acțiuni imateriale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

- Cumpărarea de tehnologii (know-how), achiziționarea de patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului
- taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, pentru pregătirea implementării proiectului
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ
- Acțiuni materiale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

- Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi utilaje, instalații, echipamente, aparate și costuri de instalare;
- Investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calitatii materiei prime, semifabricatelor, produselor și subproduselor obținute în cadrul unitatilor de procesare și marketing;
- Investiții pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR +contribuție publică națională):

A – beneficiari privati: 50%

M123	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsura	Contribuția FEADR pe măsura	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	2	35000	70000	28.000	7.000	35.000
Total	2	35000	70000	28.000	7.000	35.000

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numarul total al intreprinderilor Impartite în functie de: - dimensiunea acestora = micro-intreprinderi = IMM	1 1
Rezultat	Numarul de intreprinderi care introduc produse noi si/sau tehnici noi împartite în functie de: Reorganizarea productiei din are: Pentru produsele agricole: – produse noi – tehnologii noi Pentru produsele forestiere: – produse noi – tehnologii noi Beneficiari sunt tinerii (< 40 ani)	1 1 1 1

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
	Proiecte care promoveaza forme asociative	1
	Promoveaza acțiuni de cooperare	1
	Parteneriate sprijinite	2
	Conserva biodiversitatea și mediul	2

Sursa: PNDR 2007-2013 iulie 2011

Criteria de selecție propuse de către GAL:

- Unități din sectoare prioritare, în ordinea de prioritați prezentata mai jos:
  - Sector agricol: lapte și produse lactate, carne și produse din carne, legume, fructe și cartofi, miere de albine, plante tehnice și medicinale, cereale.
  - Sector forestier: arbusti cu ciclu scurt de viața și regenerare pe cale vegetativa, alte produse forestiere.
- Proiecte care prevad investiții în energie regenerabila
- Solicitantul este membru al unei forme asociative recunoscute
- Exploatația agricola nu a mai beneficiat de sprijin pentru același tip de investiție
- Exploatația agricola deținuta de fermier cu varsta sub 40 de ani la data depunerii proiectului

Exemple de proiecte

- Înființare centru de procesare a laptelui
- Înființare abator
- Centru de procesare a mierii
- Susținere activități de procesare a lemnului
- Centru de procesare a plantelor pentru obținerea uleiurilor vegetale
- Centru de uscare a fructelor și plantelor medicinale
- Centre de colectare și condiționare a produselor agricole
- Centre de colectare și condiționare a fructelor de padure și a ciupercilor
- Instalații de peletizare a arbuștilor cu ciclu scurt de viața și regenerare pe cale vegetativa
- Obținere produse tradiționale locale

Complementaritate

"Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri poate fi completat în mod direct cu sprijinul acordat prin măsura 111 " Formare profesionala, informare și difuzare de cunoștințe". De asemenea, sprijinul acordat prin măsura este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa I (121 "Modernizarea exploatațiilor agricole", 122 "Îmbunătățirea valorii

economice a padurii", 125 "Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii" și 142 "Inițierea grupurilor de producători"), Axa III și Axa IV LEADER.

Demarcarea cu celelalte axe din PNDR

Prin Axa 3 sunt sprijinite numai micro-intreprinderile din mediul rural, care:

- Procesează produse din Anexa 1 la Tratatul de Instituirea Comunității Europene dar nu obțin produse alimentare ca produs finit;
- Produc și utilizează în procesul de producție (ca parte componentă a proiectului) energie din surse regenerabile.
- Prin Axa 1 sunt sprijinite investițiile în:
  - Intreprinderile (micro-intreprinderi, IMM-uri și intreprinderi intermediare) de industrie alimentară;
  - Intreprinderile care produc și comercializează biocombustibili pentru transport prin procesarea produselor listate în Anexa 1 la Tratat;
  - Intreprinderile care produc și utilizează în procesul de producție (ca parte componentă a proiectului) energie din surse regenerabile.
- Demarcarea cu alte fonduri
- Sprijinul acordat acestei măsuri este complementar acțiunilor finanțate prin alte fonduri: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR);
- Fondul de coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Prin FEDR sunt sprijinite intreprinderile (micro-intreprinderi, IMM-uri, intreprinderi intermediare

din mediul urban și intreprinderi mari), care:

- Procesează produse din Anexa J la Tratatul de Instituire a Comunității Europene dar nu obțin produse alimentare ca produs finit;
- Obțin energie electrică/termică din biocombustibil, exceptând intreprinderile care procesează produse agricole listate în Anexa 1 la Tratat.

Corelarea măsurii cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri va avea un efect pozitiv atât asupra producției, cât și a canalelor de comercializare și a mediului înconjurător. "

Sursa PNDR 2007 – 2013 iulie 2011

Măsura: 141 Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

Obiectiv general

Creșterea competitivității exploatațiilor agricole în curs de restructurare pentru facilitarea rezolvării problemelor legate de tranziție, având în vedere faptul că sectorul agricol și economia rurală sunt expuse presiunii concurențiale a pieței unice.

Obiective specifice

- Creșterea volumului producției destinate comercializării pentru ca fermele de semi-subzistență să devină viabile economic.
- Diversificarea producției în funcție de cerințele pieței și introducerea de noi produse.

Obiective operaționale

Asigurarea sprijinirii veniturilor necesare în perioada de restructurare a fermelor de semi-subzistență pentru mai bună utilizare a resurselor umane și a factorilor de producție, prin:

- stimularea spiritului antreprenorial;
- diversificarea activităților și veniturilor.

Descrierea intervenției-domeniul de acoperire al măsurii:

Sprijinul acordat prin această măsură are scopul de a asigura veniturile necesare în perioada de restructurare și transformarea fermelor de semi-subzistență în exploatații orientate către piața, prin utilizarea durabilă a factorilor de producție, îmbunătățirea managementului prin diversificarea producției agricole, precum și introducerea de tehnologii performante adaptate condițiilor locale. Ca urmare, implementarea măsurii va conduce la creșterea veniturilor acestor ferme concomitent cu scăderea costurilor de producție

Beneficiari:

Sprijinul se acordă fermierilor, sunt persoane fizice și persoane fizice autorizate în vârstă de până la 62 de ani, care prezintă un Plan de afaceri pentru restructurarea exploatației agricole. Persoanele fizice neautorizate încă vor fi acceptate ca beneficiari potențiali dacă se angajează să se autorizeze până la data încheierii contractului de finanțare.

Ferma de semi-subzistență este ferma care produce, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată.

Precizări privind acțiunile eligibile :

Planul de afaceri întocmit pentru obținerea sprijinului în cadrul acestei măsuri trebuie să cuprindă următoarele cerințe:

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

- O scurta descriere a situatiei curente;
- Obiectivele restructurarii;
- Dupa caz, investițiile necesare pentru atingerea obiectivelor;
- Schimbarile de management vizate;
- Pregatirea profesionala vizata;
- Tipul și cantitatea produselor obținute în timpul și după restructurare, inclusiv oportunitatile de piața;
- Demonstrarea viitoarei viabilitati economice: costuri, venituri și cheltuieli realizate, modalitatea de asigurare a consumului propriu și creșterea cantitatii productiei destinata comercializarii;
- Evaluarea principalelor riscuri;
- Elemente referitoare la indeplinirea cerințelor de mediu, în special cand exploatarea se află într-o zona cu importanta pentru mediu (HNV, Natura 2000);
- Graficul de timp pentru restructurare, inclusiv obiective și etape

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR +contribuție publică națională) : A – beneficiari privati :100 %

M141	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	0	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0	0

Tipul de indicator	Indictor	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar total de ferme de semi-subzistenta sprijinite	20
	Numarul de fermieri care fac investiții în instalatiile de producere a energiei electrice din surse regenerabile	10
	Numar de asociații sprijinite	5
Rezultatul	Numar ferme intrate pe piața	20

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar de ferme de semi-subzistenta sprijinite	20
	Impartite în functie de statutul juridic:	
	• persoane fizice	20
	○ conduse de femei	10
	○ conduse de tineri sub 40 de ani	10
	○ din zone defavorizate	20
	○ care aplica pentru agromediu	20
Rezultatul	Numar ferme intrate pe piața	15

Criteriile de selecție pentru fermele de semi-subzistenta:

- sa faca parte cu minim 6 luni înainte de lansarea sesiunii pentru care aplica, dintr-o forma asociativa recunoscuta conform legislatiei nationale în vigoare (de exemplu: grup de producători, cooperativa etc.);
- sa acceseze măsura de agromediu;
- sa fie în zona defavorizata;
- sa apartina tinerilor fermieri
- sa realizeze o investiție, în special o investiție pentru indeplinirea conformitatii cu standardele comunitare.

Criterii de selecție propuse de catre GAL:

- Solicitantul este membru al unei forme asociative recunoscute conform legislatiei naționale în vigoare
- Solicitantul demonstreaza în planul de afaceri ca întreprinde acțiuni de protecție a mediului în cadrul fermei de semi-subzistența
- Ferma de semi-subzistența este deținuta de un fermier cu varsta sub 40 de ani la data depunerii proiectului
- Solicitantul realizeaza:
  - O investiție complementara proiectului depus în cadrul măsurii 141 care se încadreaza în activitățile eligibile ale măsurii 121
  - Un alt tip de investiție pentru creșterea viabilității fermei de semisubzistența

Complementaritatea cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri

Sprrijinul acordat acestei măsuri este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa 1 (111 "Formare profesionala, informare și difuzare de cunoștințe", 121 "Modernizarea exploatațiilor agricole ", 142 "Infiintarea grupurilor de producători", 143 "Furnizarea de servicii

de consiliere și consultanță pentru agricultori"), din Axa II și Axa III.

Pentru încurajarea fermelor de semi-subzistență să intre pe piața, beneficiarii sprijinului acordat prin această măsură pot accesa concomitent mai multe măsuri în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală. De exemplu, un fermier de semi-subzistență poate să acceseze măsurile care vizează formarea profesională și serviciile de consultanță. După caz, fermierul poate accesa și măsura de modernizare a exploatațiilor agricole, sau alte măsuri cum ar fi: înființarea grupurilor de producători, dezvoltarea de activități non-agricole și acordarea de plăți compensatorii pentru agro- mediu, în special pentru agricultura ecologică.

De asemenea sprijinul este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul măsurilor din alte Fonduri:

- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR);
- Fondul de Coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Măsura :312 Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

- Crearea de micro-intreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol, în spațiul rural;
- Incurajarea inițiativelor de afaceri promovate, în special de către tineri și femei;
- Incurajarea activităților meșteșugărești și a altor activități tradiționale;
- Reducerea gradului de dependență față de agricultură

Descrierea intervenției-domeniul de acoperire al măsurii:

- Investiții în activități non-agricole productive cum ar fi:
- Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local
- Servicii pentru populația rurală

Beneficiari:

Privati :microintreprinderi, persoane fizice

Precizări privind acțiunile eligibile :

Acțiuni imateriale: sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

– costurile generale legate de întocmirea proiectului precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziția de patente și licențe.

Acțiuni materiale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

construcția, modernizarea, extinderea clădirilor în scop productiv și dotarea aferentă cu mijloace fixe, achiziționarea de teren aferent construcțiilor în scop productiv în limita a 10% din valoarea eligibilă a proiectului

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR +contribuție publică națională) : A- beneficiari privați :85 %

M312	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	9	100.000	900.000	612.000	153.000	135.000
Total	9	100000	900000	612000	153000	135000

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numarul total de micro-intreprinderi sprijinite	
	Impartite în functie de:	
	– categoria de varsta (<40 ani)	6
	– femei	3
	– tipul micro-intreprinderii (nou infiintata sau existenta dezvoltarea micro-intreprinderilor)	10 - 5
Rezultatul	Numarul brut de locuri de muncă create	100

Tipul de indicator	Indicatori	Tinta2011-2013
Realizare	Numarul de micro intreprinderi sprijinite	9
	Impartit în functie de tipul investiției:	
	– investiții în activități non- agricole productive	3
	– investiții pentru dezvoltarea activităților precum cele mestesugaresti și de artizanat	2
	– servicii pentru populația rurală prestate de catre microintreprinderi	4
	o investiții în producerea de energie regenerabila	1
	o beneficiari sunt tinerii (<40 ani)	5
	o beneficiari sunt femeile	3
	o promoveaza formele asociative	2
	o parteneriate sprijinite	5
	o conserva biodiversitatea și mediul	12

Criteria de selecție propuse de catre GAL:

- Proiecte care vizeaza activități mestesugaresti, de artizanat
- Proiecte care prevad investiții în energie regenerabila
- Solicitantul nu a mai beneficiat de sprijin pentru același tip de investiție
- Proiect derulat de persoane cu varsta sub 40 de ani la data depunerii proiectului
- Microintreprinderi nou înființate

- Proiecte ce vizează dezvoltarea serviciilor veterinare

Exemple de proiecte:

- Dotare frizerie
- Dotare croitorie
- Înființare firma distribuție internet
- Atelier de tamplarie și prelucrare a lemnului
- Înființare serviciu de protecție fito-sanitara.
- Sprijinirea activităților veterinare.
- Înființare cabinet medical medicina umana
- Dotare service auto
- Dotare spalatorie auto

Complementaritate

"Demarcarea intervenției FEADR și FEDR pentru producerea energiei electrice/termice din surse regenerabile:

- FEADR (PNDR – Axa 3, Măsura 312) va sprijini achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât biocombustibilii, numai ca parte componentă a proiectelor și folosirea acestora în activitățile specifice derulate de către micro-intreprinderile din spațiul rural;
- FEDR (POS-CCE) va sprijini întreprinderile (IMM-uri, intermediare și mari) care produc energie din alte surse regenerabile ca activitate principală (exceptând atât întreprinderile care procesează produse agricole listate în Anexa 1 la Tratat cât și micro-intreprinderile din spațiul rural).
- Demarcarea intervenției FEADR și FEDR pentru investiții productive derulate de către micro-intreprinderi:
  - FEADR (PNDR-Axa 3, Măsura 312) va sprijini:
    - Micro-intreprinderile din spațiul rural care desfășoară activități nonagricole, exceptând, micro-intreprinderile pentru start-up de high tech și spin-off-urile inovative.
  - FEDR (POS CCE) va sprijini:
    - Micro-intreprinderile pentru start-up-urile de high tech și spin-off-urile inovative de pe întreg teritoriul țării,
  - FEDR (POR) va sprijini:
    - Micro-intreprinderile din spațiul urban.

Coerenta intervenției FEADR (PNDR-Axa 3) cu intervenția FSE (POS DRU):

Investitiile sustinute prin Măsura 312 a PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU

privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din rural, în special celor provenind din agricultura de subsistență

- Demarcarea cu Măsura 123 (PNDR-Axa 1) în privința micro-intreprinderilor din spațiul rural se face astfel:

Energie regenerabilă:

-Prin Măsura 123 sunt susținute producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile ca parte componentă a proiectului de investiții în procesul productiv specific activităților acestei măsuri, în timp ce prin Măsura 312 este susținută achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât biocombustibilii, ca parte componentă a proiectelor și folosirea acestora în activitățile specifice acestei măsuri.

Pentru activități productive:

Componenta Măsurii 312 care necesită stabilirea unui criteriu de demarcare cu Măsura 123 este reprezentată de obținerea unui produs non-Anexa 1 prin procesarea unui produs Anexa 1. Astfel, criteriul de demarcare este următorul:

-Prin Măsura 123 sunt susținute activități de procesare a produselor Anexa 1 având drept rezultat obținerea unui produs non-Anexa 1 care poate fi numai produs alimentar sau biocombustibil;

- Prin Măsura 312 sunt susținute activități de procesare a produselor Anexa 1 având drept rezultat obținerea unui produs non-Anexa 1 care poate fi numai produs non-alimentar, cu excepția biocombustibilului.

În concluzie, demarcarea se face în funcție de tipul activității sprijinite."

Sursa :PNDR 2007 – 2013 iulie 2011

Măsura :313 Incurajarea activităților turistice

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

- Crearea și menținerea locurilor de muncă prin activități de turism, în special pentru tineri și femei;
- Creșterea valorii adăugate în activități de turism;
- Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice;
- Creșterea numărului de turiști și a duratei vizitelor.
- Creșterea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scara mică;
- Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;
- Crearea facilitatilor recreationale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.

Descrierea intervenției -domeniul de acoperire al măsurii:

- construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice (structuri agro-turistice și alte tipuri de structuri de primire turistice realizate de o micro-intreprindere) având până la 15 camere:
- investițiile de racordare la utilitățile publice, achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât bio-combustibilii, ca parte componentă a proiectelor.
- investiții private în infrastructura turistică de agrement independentă sau dependentă de structura de primire turistică precum spații de campare, amenajări de stranduri și piscine, achiziționare de mijloace de transport tradiționale pentru plimbări, trasee pentru echitație inclusiv prima achiziție de cai în scop turistic (cu excepția celor pentru curse și competiții) și asigurarea adaposturilor acestora (ca parte componentă a proiectului), rafting etc

Beneficiari:

- Publici: comune, ADI (doar între comune),
- Privati :microintreprinderi, persoane fizice, ONG

Precizări privind acțiunile eligibile :

Acțiuni imateriale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

- taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, achiziția de patente și licențe,

Acțiuni materiale : sunt cele acceptate de FEADR prin Reg CE 1698/2005

- vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de utilaje, echipamente, hardware, soft-uri, inclusiv achiziționarea în leasing a acestora, costurile de instalare și montaj

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR +contribuție publică națională) : A -beneficiari privati : 85 %

B - beneficiari publici : 1 00 %

M313	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	7	100.000	700.000	476.000	119.000	105.000
B	10	10.000	100.000	80.000	20.000	0
Total	17	110.000	800.000	556.000	139.000	105.000

Tipul indicatorului	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numarul de noi activități turistice sprijinite	17
	Ipartite dupa tipul de actiune:	
	– infrastructura recreationala și de primire turistică	6
	– infrastructura la scara mica precum centrele de informare turistică, amenajare marcaje/trasee turistice	12
	– dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural	2

Tipul indicatorului	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar de acțiuni turistice în infrastructura recreationala și de primire turistică	12
	Ipartite dupa tipul de actiune:	
	– acțiuni de agro-turism	3
	– acțiuni de turism rural	3
	– activități recreationale	3

Tipul indicatorului	Indicator	Tinta 2011-2013
Rezultat	Numar de structuri de primire turistică care isi diversifica gama de servicii turistice	8
	Beneficiari tineri (< 40 ani)	8
	Beneficiari femei	5
	Promoveaza formele asociative	2
	Exploatații de semi-subzistență sprijinite	2
	Promoveaza acțiunile de cooperare	7
	Parteneriate sprijinite	7
	Conserva biodiversitatea și mediul	17

Criteria de selecție propuse de către GAL:

- Proiecte care vizează prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale
- Proiecte care prevăd investiții în energie regenerabilă
- Solicitantul nu a mai beneficiat de sprijin pentru același tip de investiție
- Proiect derulat de persoane cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii proiectului
- Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale

Exemple de proiecte:

- Reabilitare și dotare structuri de primire turistică
- Înființare trasee tematice
- Înființare centru de informare turistică la nivel de teritoriu
- Realizare concurs de idei pentru marca proprie a teritoriului.
- Realizarea circuitului turistic pentru tot teritoriul.

Complementaritate

Demarcare FEADR – FEDR (PNDR – POR)

Intervenția FEADR vizează:

- Investițiile realizate de micro-intreprinderi în infrastructura de primire turistică, infrastructura recreatională din spațiul rural, cu excepția investițiilor din stațiunile balneoclimaterice;
- Centre locale de informare și promovare turistică din spațiul rural;
- Investiții publice în infrastructura turistică la scară mică cu respectarea plafonului stabilit prin măsură.
- Intervenția FEDR vizează: – Investiții în infrastructura turistică în spațiul urban;

- Investiții în infrastructura turistică în stațiunile balneo-climaterice de teritoriu rural sau urban;
- Centrele naționale de promovare turistică;
- Investiții în infrastructura la scară mare în spațiul rural, cu respectarea costului total al proiectului, de minim 1.500.000 Euro.
- Demarcare cu alte măsuri PNDR
- Prin Măsura 312 sunt susținute investiții productive în sectorul non-agricol, exceptând activitățile de turism susținute prin Măsura 313;
- Prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică de apă/apă uzată, precum și infrastructura recreatională de utilitate publică pentru populația rurală, iar prin Măsura 313 sunt susținute investițiile de racordare a structurilor de primire turistice și a infrastructurii recreationale la utilitățile publice, ca parte componente ale proiectului;
- Prin Măsura 125 sunt susținute doar investițiile de racordare a fermelor situate în extravilan, la rețelele publice de alimentare cu apă și canalizare, în scopul dezvoltării și adaptării agriculturii iar în privința silviculturii investițiile constau în corectarea torentilor în bazinele hidrografice.

Coerenta intervenției PNDR (Axa 3) cu intervenția POS DRU:

Investițiile susținute prin Măsura 313 din PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din mediul rural, în special a acelor care provin din agricultura de subsistență. "

Sursa: PNDR 2007 – 2013 iulie 2011

Măsura : 322 Îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare-miza intervenției:

- **îmbunătățirea** condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de bază și protejarea moștenirii culturale și naturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile.
- creșterea numărului de locuitori din zonele rurale care beneficiază de servicii îmbunătățite:
- Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală;

Descrierea intervenției- domeniul de acoperire al măsurii:

- Inițierea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete);
- amenajări de parcuri, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc
- Investiții în sisteme de producere și furnizare de energie din surse regenerabile (în situația în care este vorba de clădiri publice);
- Prima inițiere și dotarea infrastructurii aferente serviciilor sociale precum centrele de îngrijire copii, bătrani și persoane cu nevoi speciale;
- Investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a așezămintelor culturale, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a proiectului. De asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare și montaj;
- Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural (grupa B) și natural din spațiul rural (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);
- Studii privind patrimoniul cultural (material și imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea acestora la dispoziția comunității;
- Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural
- **“Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice (de deszăpezire, întreținere spații verzi etc.) dacă fac parte din investiția inițială pentru înființarea serviciului”,** prevăzută în ultima variantă a Ghidului solicitantului pentru Măsura 322-versiunea 4, postată pe site-ul www.apdrp.ro

Beneficiari:

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

ONG-uri, așezăminte culturale și institutii de cult definite conform legislației naționale în vigoare; Persoane fizice și juridice care detin în proprietate sau administrează obiective de patrimoniu cultural/natural de interes local.

- a) **Comunele prin reprezentanții lor legali conform legislației în vigoare**, așa cum este prevăzut și în Ghidul solicitantului pentru Măsura 322-versiunea 4, postată pe site-ul www.apdrp.ro
- b) **Precizări privind acțiunile eligibile :**

Conform art. nr. 55 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006 vor fi susținute și costurile generale legate de întocmirea proiectului precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe, în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului iar pentru proiectele care nu prevăd construcții, în limita a 5%.

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **A-** beneficiari privați :70 %
B- beneficiari publici 100%

M322	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	2	35.000	70.000	39.200	9.800	21.000
B	10	60.000	600.000	480.000	120.000	0
Total	12	95.000	670.000	519.200	129.800	21000

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numarul de acțiuni de servicii de bază sprijinite împărțit în funcție de tipul acțiunii (, facilitati de îngrijire a copiilor, altele)	
	Numarul de acțiuni de patrimoniu rural sprijinite impartit în funcție de tipul patrimoniului:	2
	-natural,	5
	-cultural	5
	-acțiuni inovative	8

Rezultatul	Proiecte care au dus la îmbunătățirea calitatii vietii în mediul rural	12
	Proiecte care utilizeaza energia neconventionala	5
	Proiecte care conserva biodiversitatea	12

Criterii de selecție propuse de către GAL:

- Proiecte care vizeaza servicii sociale

- Proiecte care vizeaza servicii culturale
- Proiecte care prevad investiții în energie regenerabila
- Solicitantul nu a mai beneficiat de sprijin pentru același tip de investiție
- Proiecte care contribuie la promovarea specificului local și a moștenirii culturale

Exemple de proiecte

- Înființare parc
- Amenajare piste pentru biciclisti
- Amenajare locuri de joaca
- Reabilitare cladire camin cultural
- Înființare casa de ocrotire și îngrijire a persoanelor varstnice
- Înființare serviciu de îngrijiri medicale la domiciliu
- Restaurare obiectiv de patrimoniu cultural
- Înființare serviciu public de transport local
- Amenajare de parcare, piețe, spații pentru targuri

Demarcarea în privinta intervenției FEADR și FEDR pentru patrimoniul cultural se face astfel:

FEADR(PNDR- Axa 3) va sprijini patrimoniul cultural local din mediul rural- grupa B

FEDR (POR) va sprijini:

- patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural national - grupa A88
- patrimoniul cultur
al local din mediul urban

Demarcarea în privinta intervenției FEADR, FEDR și FSE privind investițiile în infrastructura aferenta serviciilor sociale:

FEADR (PNDR Axa 3) va sustine prima infiintare și dotarea infrastructurii aferente serviciilor sociale precum centre de ingrijire copii, batrani și persoane cu nevoi speciale și investiții noi în gradinite pentru copii din spațiul rural

Demarcarea cu alte măsuri PNDR

Infrastructura recreationala

Prin Măsura 313 (PNDR- Axa 3) sunt sustinute investițiile în infrastructura recreationala ca investiții private dependente sau independente de structura de primire turistică, în timp ce prin Măsura 322 sunt sustinute investițiile în infrastructura publică recreationala ce deserveste locuitorii comunei unde o astfel de investiție are loc.

Demarcarea cu Programul Național de Reabilitare a Așezămintelor Culturale

- Prin - Programul Național de Reabilitare a Așezămintelor Culturale vor fi finanțate investițiile noi (construcție și dotare) pentru așezăminte culturale din spațiul rural
- Prin PNDR (Măsura 322 "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale", Axa 3) se va sprijini reabilitarea, modernizarea și dotarea așezămintelor culturale existente în spațiul rural.

Măsura: 421 implementarea proiectelor de cooperare

Obiectiv operațional- Participarea Grupurilor de Acțiune Locală la proiecte de cooperare

Cooperarea reprezintă lucrul în comun pentru atingerea unor scopuri comune.

În cadrul axei LEADER, cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale pentru îmbunătățirea strategiilor locale, un mod de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, pentru a stimula și sprijini inovația, pentru dobândirea de competențe și îmbunătățirea lor.

Prin intermediul acestei măsuri se vor finanța proiecte de cooperare transnațională (între România și alte state membre sau nu) și inter-teritorială (în cadrul României) între GAL-uri și alte grupuri/parteneriate. care funcționează după principiul LEADER, parteneriate public - private selectate în cadrul Axei 3, conform art.59 e) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005 sau oricărui alte grupuri rurale organizate după metoda LEADER (grupuri locale care să și aibă un rol activ în dezvoltarea rurală, să fie organizate pe baza parteneriatului actorilor locali, grupuri de inițiativă locală, micro-regiuni și alte parteneriate de tip LEADER, grupuri finanțate prin Axa 4 din FEP) și recunoscute de statul membru.

Acțiunile de cooperare sunt eligibile atunci când cel puțin un partener reprezintă un GAL finanțat prin axa LEADER.

Aceste proiecte vor fi implementate sub responsabilitatea unui GAL coordonator.

Doar proiectele/acțiunile comune care corespund obiectivelor măsurilor din cele 3 axe (Axa 1, 2 și 3) ale FEADR vor fi eligibile pentru sprijin. Acțiunile comune pot avea ca obiectiv și construcția instituțională: schimb de experiențe bune practici privind dezvoltarea locală prin publicații comune, organizare de evenimente, proiecte de twinning (schimb de manageri de programe și de personal) sau prin lucrări de dezvoltare comune sau coordonate în comun. Funcționarea unei structuri comune este cea mai integrată formă de cooperare.

Această măsură, va fi facilitată de sprijin metodologic care se va baza, în principal, pe rețeaua rurală din România și rețeaua europeană. Astfel, prin intermediul acestor rețele, GAL-urile care doresc să întreprindă proiecte de cooperare vor putea consulta baza de date și își vor alege GAL-ul/parteneriatul pe care îl doresc ca partener în elaborarea și implementarea proiectului.

Responsabilitățile fiecărui partener vor fi detaliate în cadrul unui acord de cooperare, semnat de cele două GAL-uri implicate în proiect, care trebuie să conțină referințe la un buget general planificat, obiectivele proiectului, activitățile pe care doresc să le implementeze în comun în vederea realizării acestora, rolul fiecărui partener și participarea financiară finală a fiecărui partener în cadrul proiectului.

În ceea ce privește cooperarea transnațională, pot fi inițiate proiecte comune cu țări non-EU, caz în care sunt eligibile pentru sprijin numai cheltuielile legate de teritoriile din cadrul UE

În cazul cooperării între un GAL și alte grupuri/ parteneriate din state membre UE acordul de cooperare va trebui să prevadă ca fiecare partener să suporte cheltuielile în mod proporțional cu participarea sa la acțiunea comună.

Principalele categorii de cheltuieli eligibile:

- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare - organizare misiuni tehnice, întâlniri, seminarii, activități de traducere și interpretare, multiplicare documente,
- cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune
- cheltuieli pentru proiecte comune de instruire

Cheltuieli neeligibile - simplul schimb de experiență neconcretizat într-o acțiune comună (întrucât se poate finanța prin intermediul rețelei naționale de dezvoltare rurală). De asemenea, nu sunt eligibile cheltuielile legate de teritoriile din afara UE.

Procedura, calendarul și criteriile pentru selectarea proiectelor de cooperare

Cooperarea va fi lansată după desființarea primei proceduri de selecție a Grupurilor de Acțiune Locală. Proiectele de cooperare vor fi selectate de către:

- A. Grupurile de Acțiune Locală, dacă au integrat în strategia lor de dezvoltare acțiuni de cooperare. În acest caz, criteriile de eligibilitate și de selecție vor fi elaborate și aplicate de către GAL și incluse în strategia de dezvoltare locală.
- B. Autoritatea de Management, pentru celelalte GAL-uri care nu au prevăzut aceste acțiuni în strategia de dezvoltare locală. În acest caz, criteriile de selecție vor fi elaborate de Autoritatea de Management.

În ambele cazuri, proiectele de cooperare vor cuprinde următoarele aspecte:

- a. Parteneriatul: tipul actorilor implicați, legăturile dintre responsabilii de proiect și GAL - implicarea partenerilor locali în operațiunile prevăzute.
- b. Integrarea în strategia teritoriului: integrarea în strategia teritorială, valoarea adăugată a proiectului, coordonarea cu alte acțiuni derulate, valorificarea experienței cooperării din afara teritoriului.
- c. Tipul de proiect: Acțiuni comune concrete (mai mult decât o intenție și/sau un schimb de experiență).
- d. Aspecte tehnice: fezabilitate tehnică, calendar, mecanismul de implementare, aspecte practice, metodologii organizare, indicatori de monitorizare, managementul proiectului.
- e. Aspecte financiare: buget realist și coerent, plan de finanțare, deviz, fezabilitate financiară, implicarea diverșilor actori.

Criteria de eligibilitate

- parteneriatele reprezintă GAL-uri sau sunt organizate în conformitate cu abordarea LEADER
- proiectele vor fi elaborate și implementate în comun
- coordonatorul este un GAL finanțat prin axa LEADER
- activitățile/proiectele să corespundă unei măsuri sau mai multor măsuri din FEADR- valoarea proiectului (suma solicitată) să se încadreze în limita financiară maximă stabilită (200.000 euro ca-finanțare publică, iar valoarea totală a investiției nu va depăși 400.000)

Finanțare:

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :

A- beneficiari privați :85%

M421	Nr proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR pe măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
A	2	35,294.00	70,588.00	47,999.84	11,999.96	10,588.20
Total	2	35,294.00	70,588.00	47,999.84	11,999.96	10,588.20

În ambele cazuri, prioritate vor avea proiectele de cooperare care:

- implica mai mult de două GAL-uri din România
- implica un GAL din alt stat membru cu experiență Leader +
- includ activități inovative
- combina obiectivele din diferite axe ale PNDR
- se adresează fermierilor de semi-subzistență
- se adresează tinerilor din zona rurală - respectă normele de mediu
- care urmăresc facilitarea implementării acelor măsuri din PNDR care vor avea ca beneficiari grupuri de producători, asociații, parteneriate, etc.

Selecția și aprobarea proiectelor de cooperare trebuie realizată în aceeași manieră ca celelalte proiecte, respectiv prin intermediul unui Comitet de Selecție organizat după caz, fie în cadrul GAL, fie în cadrul Autorității de Management. În cazul în care selecția proiectelor de cooperare este realizată de către GAL, responsabilitatea pentru stabilirea calendarului de selecție va reveni acestuia, iar în cadrul AM selecția proiectelor de cooperare va fi efectuată de 2 ori pe an în principiu în primul și ultimul semestru al anului, astfel încât ultimul proiect să fie selectat înainte de 31 decembrie 2013.

Centralizator proiecte funcție de indicatori

<i>Denumire indicatori</i>	<i>Măsuri</i>								<i>total</i>	<i>%</i>
	112	121	123	141	312	313	322	421		
<i>Total proiecte pe măsuri</i>	4	2	2	0	9	20	12	2	51	100
<i>Beneficiari femei</i>	1	1	1		3	8			14	27,45
<i>Beneficiari tineri (sub 40 de ani)</i>	3	1			6	8			18	32,29
<i>Noi produse, noi tehnologii</i>		1				5	8		14	27,45
<i>Exploatații de semi-subzistență sprijinite</i>		1	1			2			4	7,84
<i>Exploatații sprijinite, aparținând membrilor fermelor asociative</i>		1	1			5			7	13,72
<i>Forme asociative sprijinite</i>	1	1				7			9	17,64
<i>Parteneriate sprijinite</i>	1	1			5	7			14	27,45
<i>Total forme asociative, parteneriate, etc, sprijinite</i>			1						1	1,96
<i>Exploatații care produc și utilizează energia regenerabilă</i>	1	1	1		5				8	15,68
<i>Promovarea acțiunilor de cooperare</i>		1	2			7		2	12	23,52
<i>Conserva biodiversitatea și mediul, apelează măsuri de agro-mediu</i>	4	2	2	0	9	20	12	2	51	100

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Asa cum este mentionat în *Rezumatul non – tehnic* din *Raportul de mediu*, în cadrul grupului de lucru inter-ministerial care a realizat etapa de definitivarea evaluării strategice de mediu au fost stabilite, prin analiza situației curente a problemelor de mediu din spațiul rural, ca și relevante pentru PNDR, următoarele obiective de mediu:

<i>Aspecte de mediu</i>	<i>Obiective relevante</i>
Sol	Protectia solului împotriva eroziunii eoliene și hidrice
Biodiversitate	Menținerea valorii naturale ridicate a terenurilor agricole
	Conservarea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor de flora și fauna salbatică (inclusiv evitarea fragmentării habitatelor)
	Conservarea diversității biologice în cadrul ariilor protejate (incluse în rețeaua națională sau Natura 2000)
	Menținerea funcțiilor ecologice a apelor curgătoare (Directiva Cadru Ape)
Conservarea/ utilizarea eficientă a resurselor naturale	Facilitarea utilizării resurselor regenerabile
Peisajul și moștenirea culturală	Menținerea activităților umane în spațiul rural prin încurajarea utilizării practicilor agricole tradiționale
	Asigurarea protecției peisajului natural și cultural prin revitalizarea zonelor degradate
Eficiența energetică și surse energetice regenerabile	Îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor energetice Facilitarea generării energiei din surse regenerabile
Creșterea gradului de conștientizare asupra problemelor de	Îmbunătățirea comportamentului prin încurajarea practicilor agricole durabile
Transport durabil	Modernizarea infrastructurii de transport în mediul rural
Turism durabil	Promovarea zonelor rurale prin intermediul turismului durabil, în special prin încurajarea agro-

Sursa: PNDR 2007-2013, iulie 2011:

Buget GAL (în EURO, total perioada implementare strategie)

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Denumire Parteneriat: *Grupul de Actiune Locala Tara Oltului, Judetul Sibiu*

Judetul: *Sibiu*

A	B	C	D	E	F	G	H
Denumirea Masurii	Valoarea publică	Contributie privată	Cost total	Ponderea (%) măsurii din valoarea publicaPDL	Contributie FEADR	Contributie Nationala BF	% contribuție publică conform fi~ei tehnice a măsurii din PNDR
M 112	160,000.00		160,000.00	5.61	128,000.00	32,000.00	100%
M 121	36,000.00	54,000.00	90,000.00	1.26	28,800.00	7,200.00	40%
M 123	35,000.00	35,000.00	70,000.00	1.23	28,000.00	7,000.00	50%
M 141	150,000.00		150,000.00	5.26	120,000.00	30,000.00	100%
M 312	765,000.00	135,000.00	900,000.00	26.84	612,000.00	153,000.00	85%
M313 privat	595,000.00	105,000.00	700,000.00	20.88	476,000.00	119,000.00	85%
M313 publici	100,000.00	0.00	100,000.00	3.51	80,000.00	20,000.00	100%
M 322 privati	49,000.00	21,000.00	70,000.00	1.72	39,200.00	9,800.00	70%
M 322 publici	600,000.00	0.00	600,000.00	21.05	480,000.00	120,000.00	100%
M 421	60,000.00	10,588.00	70,588.00	2.11	48,000.00	12,000.00	85%
Cheltuieli de functionare GAL,componenta a + componenta b	300000		300000	10,53			100%
TOTAL	2,850,000.00	360,588.00	3,210,588.00	100.00	2,040,000.00	510,000.00	
Total lei	12,567,075.00	1,590,012.79	14,157,087.79		8,995,380.00	2,248,845.00	
Cursul de schimb utilizat =		4.4095	reprezintă cursul de schimb al Bancii Central Europene din data de 01.05.2012				

Grupul de Acțiune Locală Țara Oltului – Plan de Dezvoltare Locală

Criterii de selecție proiecte, proprii Gal, aplicabile la toate măsurile

Criterii prioritare :

- beneficiarii sunt tineri beneficiarii sunt femei
- beneficiarii aparțin unei asociații
- beneficiarii au în administrare ferme de subzistență
- beneficiarii aparțin grupurilor defavorizate de cetățeni

Se va tine seama în mod special dacă proiectele respecta următoarele condiții:

- dacă proiectul este în zona GAL
- proiectul promovează energia regenerabilă
- proiectul respectă conservarea mediului și a biodiversității
- proiectul trebuie să demonstreze că politicile de egalitate de șanse sunt respectate
- proiectul trebuie să aducă folos comunității
- proiectul respectă PDL și se referă la cel puțin una din prioritățile strategice
- proiectul respectă condițiile de finanțare în cadrul programului LEADER
- proiectul arată că este inovator
- proiectul arată proporția de finanțare potrivită, disponibilă din alte surse
- solicitantul dovedește că suma nerambursabilă nu mai este obținută din alta parte
- proiectul demonstrează că este viabil pe termen lung
- capacitatea solicitantului de a implementa proiectul
- proiectul trebuie să aibă un plan de monitorizare și proceduri pentru realizarea obiectivelor
- sustenabilitatea dovedită că proiectul se va autofinanța
- transferabilitatea – ușurința de a transfera ideea și procedee învățate la alte proiecte

Complementaritatea și sinergia cu alte măsuri din alte programe

Ap 2 Acces și participare la formare profesională continuă-POS DRU

Intreprinderile ar trebui să devină principalul promotor al FPC, dar, în prezent, contribuția lor la creșterea gradului de participare a angajaților la formare profesională este foarte scăzută. În vederea creșterii participării la FPC este esențială încurajarea întreprinderilor de a implementa programe de formare pentru angajați, susținerea lucrătorilor independenți și membrilor asociațiilor familiale de a participa la programe de formare și sprijinirea parteneriatelor locale, care reunesc întreprinderile, sindicatele, furnizorii de

formare profesională, furnizorii de consiliere în cariera și organizațiile nonguvernamentale în scopul promovării oportunităților inovative ale FPC.

Acțiunile inovative vor fi direcționate către facilitarea creșterii participării adulților la FPC. Utilizarea programelor modulare de formare profesională va fi avută în vedere pentru creșterea participării și accesului la FPC. Validarea și recunoașterea competențelor dobândite anterior în contexte nonformale și informale de învățare vor contribui la creșterea participării la FPC. Creditele, ca și certificarea performanței învățării, vor fi finanțate stimulative, fiind acordate pe baza rezultatelor certificate ale învățării. În acest sens vor fi promovate "conturile pentru rezultatele învățării".

De asemenea, este necesar sprijinul acordat direct indivizilor, având în vedere că una dintre cele mai importante probleme, care afectează participarea, este aceea a lipsei resurselor necesare participării la programele de FPC. Dezvoltarea programelor modulare bazate pe competențe este, de asemenea, o modalitate de a promova flexibilitatea și de a reduce atât timpul necesar pentru dobândirea calificării cât și costul formării profesionale. Este necesară dezvoltarea unui conținut adecvat al programelor de formare, al metodologiilor și a modalităților de predare și adaptarea sistemului de formare profesională la nevoile grupului țintă.

În vederea extinderii și îmbunătățirii investițiilor în formarea profesională a forței de muncă, acest domeniu major de intervenție promovează dezvoltarea mecanismelor de acordare a stimulentele adecvate și de preluare a unei părți din costurile formării atât de către întreprinderilor cât și de către indivizilor. Este, de asemenea, necesară utilizarea metodologiilor bazate pe TIC în vederea facilitării accesului indivizilor la FPC.

Fundamentală pe rezultatele studiilor efectuate pe piața muncii, dezvoltarea ofertelor de FPC va fi sprijinită prin FSE, în principal în următoarele domenii: protecția mediului, construcții, servicii (în special turism). Acest domeniu de intervenție se va concentra pe dezvoltarea competențelor și cunostintelor profesionale prin cursuri de formare pentru dobândirea unei calificări complete, fie prima calificare sau o nouă calificare a persoanei care participă la FPC (calificarea și recalificarea forței de muncă). Promovarea atractivității formării profesionale, inclusiv ucenicia, este o altă operațiune orientativă pe care FSE o va finanța în cadrul acestui domeniu major de intervenție.

Crearea de programe de FPC flexibile și accesibile angajaților care să răspundă, astfel, nevoilor acestora de formare generală și specifică, menite a sporii încrederea în capacitățile lor de învățare și în final capacitatea de ocupare pe piața muncii, reprezintă alte posibile operațiuni care vor fi Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007/2013 România 91 finanțate.

De asemenea, printre operațiunile orientative propuse se numără și asigurarea unei oferte de FPC mai flexibile (ex. unități mobile de formare) precum și furnizarea de stimulente financiare motivante pentru participanții la FPC (ex.: taxe, transport, cazare, hrană, burse de merit, servicii de îngrijire pentru membrii de familie aflați în îngrijire, alocații individuale pentru costuri adiționale consecutive participării la FPC).

Va fi acordat sprijin special pentru pregătirea populației adulte necalificată sau slab calificată (asa numiți indivizi "greu de motivat"). În același timp, operațiunile vor sprijini creșterea nivelului de conștientizare a managerilor din domeniul afacerilor și serviciilor, astfel încât să fie posibilă obținerea unor nivele înalte de calificare de către angajații lor.

Dezvoltarea industriei și, prin urmare, dezvoltarea ocupării forței de muncă în acest sector va depinde de capacitatea de a asimila informații noi, mai rapid și mai eficient și de a le pune în practică. Se estimează faptul că se va înregistra o creștere a producției și a serviciilor, în sectoarele și profesiile care necesită cunoștințe noi, știință, cercetare și dezvoltare, ceea ce

implica folosirea tehnologiilor de varf și existența unei forțe de muncă cu un nivel înalt de calificare.

Turismul poate contribui în mod semnificativ la creșterea PIBului în România. În vederea obținerii unor performanțe comparabile cu ale Statelor Membre, dezvoltarea turismului în România necesită, pe lângă dezvoltarea infrastructurii și produselor de calitate, crearea unor condiții adecvate de calificare a forței de muncă, astfel încât să fie asigurate și servicii turistice competitive.

Având în vedere coordonarea cu PNDR, așa cum se menționează în secțiunea privind complementaritatea, FPC din cadrul Axei Prioritare 2 va oferi oportunități de calificare completă în sectoarele agricol și forestier, indiferent dacă acea calificare este prima sau este o nouă calificare. Spre deosebire de Axa Prioritară 6, care se concentrează exclusiv asupra problemelor grupurilor care prezintă risc de excludere de pe piața muncii și prin care este sprijinită integrarea pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile (populația roma, persoane cu dizabilități, tineri peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, s.a), această Axa Prioritară se adresează întregii populației, respectiv angajaților care vor beneficia de FPC în întreprinderi.

Operațiunile propuse în cadrul acestui domeniu major de intervenție includ și campanii de promovare a unui climat general favorabil în întreprinderi pentru populația roma și pentru persoane cu dizabilități, astfel încât operațiunile promovate în cadrul Axei Prioritare 6 să fie complementare cu și susținute de operațiunile dezvoltate în cadrul Axei Prioritare 2. Acest domeniu major de intervenție prezintă complementarități semnificative cu DMI 3.2. (Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității), cu Programul Operațional Regional și cu Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, în ceea ce privește domeniile FPC în care forța de muncă ar trebui pregătită.

Aceste două Programe Operaționale vor sprijini sectoare dinamice și cu valoare adăugată, cu potențial ridicat de creștere economică, iar POS DRU va finanța programele de FPC pentru cele mai productive și profitabile sectoare economice.

Operațiuni orientative:

- Furnizare de cursuri de calificare și recalificare a angajaților;
Acordare de sprijin și stimulente angajaților în vederea participării la FPC;
- Sprijinirea angajaților pentru validarea cunoștințelor dobândite anterior;
- Sprijinirea furnizorilor de FPC pentru dezvoltarea și diversificarea ofertelor de FPC;
- Acordare de facilități pentru indivizii "greu de motivat" (adulții necalificați sau cu un nivel scăzut de calificare);
- Sprijinirea angajatorilor pentru a încuraja participarea la FPC a angajaților, inclusiv prin stimulente;
- Sprijinirea campaniilor de conștientizare și informare precum și a serviciilor de consiliere în carieră;
- Sprijinirea activităților inovative privind accesul și participarea la FPC și dobândirea de noi competențe.

Sursa: PNDR 2007-2013 iulie 2011

AP 5 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă

În ultimele decenii, s-au constatat schimbări semnificative în zonele rurale și în structura activităților agricole. Pământul lucrat în cooperative a fost restituit fostilor proprietari sau a fost distribuit între lucrătorii cooperativelor care și-au pierdut locurile de muncă. Astăzi, deținerea pământului este foarte fragmentată, astfel încât majoritatea fermierilor sunt limitați la agricultura de subsistență. În contextul POS DRU, prin populația ocupată în agricultură se înțelege populația care are un venit din activitățile agricole, fie ca tehnicieni sau fermieri în întreprinderile agricole zootehnice fie producători agricoli autorizați independenți, în timp ce populația din agricultura de subsistență înseamnă lucrători familiari neremunerați, în cadrul producției gospodărești pentru consumul final propriu. POS DRU va finanța operațiunile care urmăresc scoaterea din inactivitate a populației din zonele rurale, inactive din punct de vedere economic, care își castigă existența din activitățile agricole de subsistență, desfășurate în propriile gospodării. Produsele obținute de către aceștia nu pot fi introduse în circuitul comercial, ci sunt folosite pentru propriul lor consum. Populația în această situație se confruntă cu mari dificultăți în trecerea la stadiul de populație ocupată. Operațiunile propuse în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor urmări orientarea acestui grup țintă spre sectoarele nonagricole, respectiv sectoarele industriei și serviciilor. Programul va sprijini, de asemenea, participarea populației rurale la programe de formare adecvate, permitând forței de muncă să profite de avantajul oportunităților inerente ce decurg din managementul mediului și încurajarea respectului pentru mediu. Pentru acele persoane care vor dobândi noi calificări în sectoarele economice nonagricole, intervențiile FSE vor furniza servicii personalizate de orientare și consiliere, programe de formare specifice adaptate la nevoile lor speciale, programe de plasare la locul de muncă și alte programe care urmăresc facilitarea accesului pe piața muncii în sectoare/activități nonagricole. Proiectele finanțate prin FSE vor asigura calificarea populației rurale, în special a populației implicate în agricultură de subsistență, în zonele cu cerere pe piața regională sau locală: construcții, turism, servicii complementare, mesesuguri specifice, servicii sociale sau de îngrijire a sănătății, tehnologia informației/telecomunicații etc. În cadrul acestui domeniu major de intervenție, populația rurală implicată în agricultura de subsistență va fi, de asemenea, sprijinită pentru obținerea altor competențe necesare dezvoltării personale și pentru facilitarea inserției lor pe piața muncii: prin module de limbi străine și TIC obligatorii etc. Programul va sprijini, de asemenea, participarea populației rurale la programe de formare profesională adecvate, permitând forței de muncă să profite de oportunitățile inerente ce decurg din managementul mediului și încurajarea respectului pentru mediu. Modalitățile de furnizare a acestor programe vor include: seminarii și cursuri modulare, formare la locul de muncă, specializări etc. Programele de formare profesională vor cuprinde, totodată, module privind sănătatea și securitatea la locul de muncă (inclusiv limitarea factorilor de risc la locul de muncă). Se va pune accentul, în special, pe promovarea metodelor și formelor de pregătire moderne și flexibile.

Dat fiind faptul că nevoile educationale sunt mai mari, programele de formare vor include, de asemenea, componente de activare și motivare. Vor fi incluse în programele de formare și alte module, cum sunt cele privind promovarea dezvoltării durabile în zonele rurale și păstrarea unei bune stări de sănătate, ca o condiție de participare pe piața muncii (campanii personalizate destinate prevenirii riscurilor de îmbolnăvire, campanii de promovare a controalelor medicale regulate, de combatere a efectelor dăunătoare ale tutunului sau alcoolului etc). Obiectivul integrării populației inactive din zonele rurale, ca urmare a măsurilor personalizate de activare, va crea premisele pentru asigurarea sustenabilității pe

termen lung, prin reducerea agriculturii de subzistență și dezvoltarea activităților lucrative. În ceea ce privește plasarea la locul de muncă, operațiunile vor urmări furnizarea unor servicii mai accesibile și personalizate acestui grup tinta având în vedere sectoarele nonagricole respectiv industrie și servicii, prin desfasurarea de campanii de informare locală și de conștientizare în ceea ce privește oportunitățile de ocupare în activități nonagricole, prin furnizarea de sprijin personalizat în găsirea unui loc de muncă și servicii de plasare, prin organizarea de jobcluburi în zonele rurale și burse de locuri de muncă etc.

Pentru creșterea mobilității forței de muncă din mediul rural, este, de asemenea, importanta desfasurarea campaniilor de promovare (care includ broșuri prezentând profile ocupationale, motivarea pentru obținerea unui loc de muncă etc.) pentru mobilitatea ocupatională, sectorială și geografică a forței de muncă și alte măsuri inovative în această direcție. Vor fi furnizate stimulente adecvate și mecanisme de distribuire a costului pentru întreprinderi și pentru indivizi (transport, alocatie pentru instalare într-o nouă locație, alocatie pentru existența zilnică, prime acordate pe baza performanței, costuri aditionale aparute ca urmare a participării la proiect, ca de exemplu, costurile rezultate din acordarea serviciilor de îngrijire pentru familiile dependente, costurile de întreținere pentru aceia care nu primesc salariu sau venit pe perioada participării la formare etc.), sprijin și stimulente pentru angajatori. Pentru dezvoltarea unei culturi antreprenoriale în zonele rurale, programul va sprijini, de asemenea, campanii de promovare a antreprenoriatului, programe de formare și consiliere și alte servicii suport pentru dezvoltarea antreprenoriatului, pentru cei care doresc să demareze o mică afacere în zonele rurale.

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea programelor integrate pentru formare, ocupare și alte măsuri de sprijin pentru populația din zonele rurale, care urmăresc reducerea agriculturii de subzistență;
- Măsuri pentru promovarea mobilității ocupationale și geografice a forței de muncă din mediul rural, pentru a beneficia de toate oportunitățile de ocupare existente și pentru creșterea coeziunii regionale;
- Măsuri pentru îmbunătățirea mediului înconjurător în zonele rurale și a stării de sănătate a populației din mediul rural, cu scopul de a crește motivația, disponibilitatea și oportunitățile de participare pe piața muncii;
- Sprijin pentru membrii de familie aflați în îngrijire, servicii de asistentă și alte activități asociate pentru a permite indivizilor să participe pe piața muncii;
- Promovarea programelor care sprijină și încurajează demararea afacerilor în activități nonagricole.

Sursa: PNDR 2007-2013 iulie 2011

Complementaritatea POS DRU cu Programul National pentru Dezvoltare Rurala

Programul National pentru Dezvoltare Rurala include activități care privesc dezvoltarea resurselor umane și, prin urmare, acest program se afla în relație de complementaritate cu POS DRU. Delimitarea dintre POS DRU și PNDR are la bază tipul de intervenții și nu demarcarea teritorială. În ceea ce privește educația și formarea profesională inițială, POS DRU, prin AP 1 "Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere" va oferi, prin intermediul școlilor și liceelor specializate, programe de formare inițială în agricultură, finalizate cu o atestare în acest domeniu. Formarea profesională continuă pentru persoanele din agricultură, agricultura de subzistență și semisubzistentă, va fi realizată în cadrul POS DRU prin AP 2 "Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii" sau prin AP 5 "Promovarea măsurilor active de ocupare". Pentru persoanele ocupate în agricultură și în agricultură de subzistență, POS

DRU, va finanța în cadrul AP 2 doar formarea profesională în vederea calificării (inclusive recalificarea), ca și pentru celelalte sectoare. Prin AP 5 a POS DRU se va promova orientarea consultantă și formarea în domeniul antreprenorial și în domenii nonagricole. Prin PNDR, AP

1 "Creșterea competitivității sectoarelor agricole și forestiere" se vor finanța numai programe de formare de scurtă durată (cursuri de bază și specializări) pentru perfecționarea cunoștințelor lucrătorilor din agricultura și silvicultura. Pentru absolvenții acestor cursuri de formare se vor acorda atestate de participare. Referitor la încurajarea îmbătrânirii active, POS DRU va susține măsurile care urmăresc creșterea ratei ocupării. PNDR are în vedere pensionarea timpurie cu scopul de a se transfera exploatarea agricole de la fermierii bătrâni la cei tineri în schimbul unor plăți compensatorii. Astfel, creșterea competitivității agriculturii va fi urmărită prin stimularea transformării gospodăriilor rurale în ferme agricole familiale cu caracter comercial, precum și prin creșterea clasei de mijloc în zonele rurale prin promovarea tinerilor fermieri și a concentrării exploatarea agricole. În ceea ce privește promovarea incluziunii sociale, PNDR va susține măsuri de reabilitare și construire a infrastructurii de bază de mici dimensiuni (drumuri, aducțiuni de apă, sisteme de aprovizionare cu apă curentă) și noi investiții în infrastructura legată de serviciile sociale din zonele rurale. Aceste măsuri completează operațiunile de promovare a incluziunii sociale finanțate în cadrul POSDRU, făcând astfel mai accesibilă implementarea proiectelor de incluziune socială în zonele rurale izolate.

Sursa: PNDR 2007-2013 iulie 2011